

Marco Polo nyomában- diákként a világ körül

Sajó Tamással, a Miskolci Egyetem egykori hallgatójával beszélgettem, aki 22 évesen több mint 20 országban járt már. Idén nyáron útitársával, Orodán Tamással Kirgizisztán és Tádzsikisztán hegyes vidékeit járták be, Marco Polo útját is érintve. Utazási élményeiket pedig blog, illetve vlog formájában osztják meg az érdeklődőkkel, és most a Vadlaw olvasóival is.

Hogyan jött az ötlet, hogy a nyakadba vedzed a nagyvilágot?

Egészen kicsi voltam még, amikor a családdal együtt elkezdtünk utazni. Először 6 évesen utaztam Spanyolországba a szüleimmel és a két testvéreimmel. Emlékszem a két kisöcsém, 2 és 4 évesek voltak, a tengerparton maradtak, engem pedig anyukám elvitt Barcelonába, és bejártuk az egész várost. Ez volt az első olyan impulzus, amikor éreztem, milyen jó megismerni egy új várost.

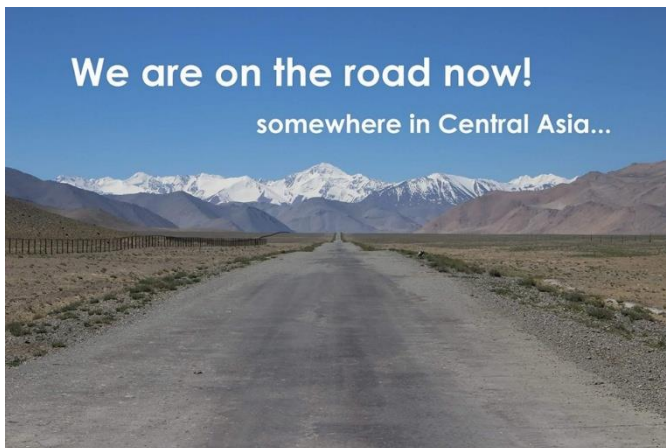
A másik ilyen nagy fordulópont az életemben, amikor 12 évesen Németországban, a bajor Alpokban voltam egy német nyelvi úton. Ekkor kerültem először nagy hegyek közé. A látvány annyira megbabonázott, hogy azóta is folyton vágyom vissza a nagy hegyekhez. Ez mindig egyfajta keretet ad az utazásaimnak, nem csak megismerni egy új országot, hanem a természet szépségét is felfedezni benne.

Miért pont Közép-Ázsia?

Elég vicces. Eredetileg Dél-Kelet Ázsiába, Thaiföldre, illetve Indonéziába szerettünk volna menni, ahová találtunk is egész jó repülőjegyet, csak az időpont nem volt megfelelő. Pont Erasmuson voltam Törökországban. Emlékszem, az egyetem könyvtárában ültem, és a neten böngésztem, amikor az egyik jegykereső oldalon találtam egy kedvező ajánlatot Kirgizisztánba. Gyorsan rácsörögtem a legjobb barátomra, egyben az állandó utazótársam, Orodán Tamásra, aki azt kérdezte tőlem, hogy „de mi van ott”, mondtam, hogy szép hegyek és átküldtem neki egy képet. Megtetszett neki és mondta, hogy akkor menjünk. Lefoglaltuk a repülőjegyet január végén, és elkezdtük kidolgozni az utazónaplónk tervét.

Ez volt eddig a legtávolibb utazásunk, az ottani környezet teljesen más, mint ami itthon van, gondolok itt a Pamír hegységre. Illetve az, hogy számunkra egy teljesen más, ismeretlen kultúra, talán emiatt is vonzott minket.

Mi volt az útvonalatok?

Isztanbulon keresztül repültünk Bishkekbe (Kirgizisztán fővárosa), utána Kirgizisztánban tettünk egy kisebb kört, majd átmentünk a szomszédos Tádzsikisztánba. A fő úticélunk az a M41-es főút volt, ami a világ második legmagasabb főútja. Ezt nem úgy kell elképzelni, mint amikkel Magyarországon találkozhatunk, hanem egy hosszú, egysávos, omladozó sziklás hegyeken keresztülmenő utat, amelynek a legmagasabb pontja 4600 méter. Gondoljunk bele, hogy 4800 méter a Mont Blanc, ami ugye Európa legmagasabb pontja, itt pedig 4600 méter magas maga csak a közút. Az volt a cél, hogy a Pamíron keresztül ezt az utat bejárjuk, illetve volt egy

völgy amit megcéloltunk, a Bartang-völgy, ami egy eldugott kis völgyecske a hegyek között. Tulajdonképpen Marco Polo útjának egy részét érintettük.

Végül Tádzsikisztánból visszamentünk Kirgizisztánba, Bishkekbe, majd felkerestük az Iszik-költ, amely a Balatonnál nagyobb, a világ 2. legnagyobb magashegyi tava.

Mennyire ért titeket kultúrsokk? Miben más mint egy európai, az általunk megszokott kultúra?

Igazából mindig igyekszünk úgy úticélt választani, hogy a lehető legnagyobb kultúrsokk érjen bennünket, ez most is így történt. Ami viszont nagyon hasonló volt az országban (Kírg.) az építészet, erre szoktuk azt mondani, hogy a szocializmus egy nagy franchise volt. Érezhető, hogy Kirgizisztán és Tádzsikisztán is az egykori Szovjetunió tagja volt, így a városoknak sok olyan része van, mint ha mondjuk Miskolc vagy Ózd kevésbé felújított tájain járnánk.

Viszont később elhagyva a nagyobb városokat, a falvakba érve annál inkább éreztük, hogy nem otthon vagyunk. Ugyanis a kirgizek nagy része, nomád nép lévén, jurtákban él, és nagyon érdekes volt azt látni, hogy szinte alig vannak házak, hanem helyette jurták, és mellé ott vannak kikötve a lovak, tehenek, kecskék, bárányok, a helyiek pedig így élik a mindennapjaikat.

Egyébként nagyon segítőkészek az emberek, sokszor meghívtak vacsorázni, ebédelni, szállást nyújtottak, úgyhogy nagyon autentikus élményeket éltünk át. Egy család például, akik szűkösen, de boldogan éltek együtt egy kis jurában, szívélyesen invitált be minket,

idegeneket, és kínált meg étellel, pedig nekik is alig volt.

Ha jól tudom, eddigi utazásaitok során gyakran stoppoltatok, ez most is így történt?

Első stoppos utunk az 2014-ben a Balkánon volt, tavaly Marokkóban voltunk szintén stoppal, közben, télen egy másik jó barátommal, Győrfi Mátéval Palesztinában és Izraelbe utaztunk, ahol szintén stoppoltunk. A mostani utunk során is úgy gondoltuk, maradunk ennél a közlekedési formánál.

Olyan jól sikerült igazából, hogy Kirgizisztánba 5 percnél tovább sehol sem várakoztunk, hihetetlen milyen vendégszeretet van az ottani emberekben, ezért a stoppolás is nagyon könnyen ment. A Pamír hegységben viszont

(Tádzsikisztán) többször volt, hogy fizettünk az útért, mert olyan kicsi a forgalom, hogy az arra járó autók célirányosan mennek, és mint a telekocsik úgy funkcionálnak. Nagyrészt itt is stoppal tettük meg a nagyobb távolságokat.

Nem voltak aggályaitok a stoppolással kapcsolatban? Mármint mégiscsak egy idegen ember autójába ültök be.

Szerencsére van már tapasztalatunk ebben, így feltudjuk jól mérni a helyzetet, és ha valami olyan jelet észlelünk, hogy itt van egy kis gond, akkor természetesen nem szállunk be. Például most Tádzsikisztánba történt, hogy egy nem túl bizalomgerjesztő kies vidéken stopoltunk, ráadásul hideg volt, fújt a szél. Megállt egy autó és kiszállt belőle egy vadász, aki a barátaival éppen a hegyek felé ment, viszont látszott rajta, hogy eléggé ittas. Ellenben 250 km-en keresztül abba az irányba vitt volna minket, ahová mi tartottunk. Nagyon jól jártunk volna vele, de nem szállunk be mellé, mert annyira részeg volt, hogy nem mertünk kockáztatni. Bár amitől most inkább félni lehetett, azok az útviszonyok voltak.

Egy utazás során mennyi holmit visztek magatokkal? Én mint nő, általában két bőröndben nem férek el, ti hogy vagytok ezzel? Csak a legfontosabbak kapnak helyet a táskában?

Mivel elég mozgékonyak vagyunk, sosem időzünk egy helyen túl sokat, nagyon sokszor gyalog megyünk, például most a Pamírban három nap alatt 80 km-t sétáltunk, amit nem lehetett nagyon sok csomaggal megtenni. Nyilván csak a legfontosabb dolgokat visszük magunkkal, nekem általában kétféle szettem van, egy amikor a kalandos utazásokra megyünk, ahol a természetben vagyunk, oda tényleg olyan ruhát viszek, amit nem sajnállok, a másik, amikor nagyvárosokba utazok, oda természetesen szalonlépes ruhákat választok ki.

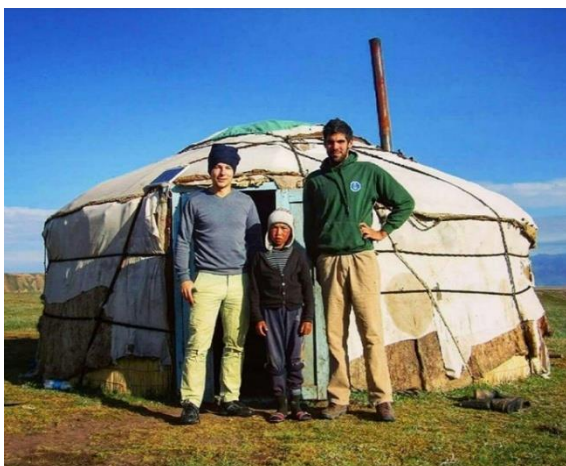
Azonban mindenféleképpen kevés ruhát pakolok be, ami elfér egy kis hátizsákban, hogy a mozgás ne nyűg, hanem élmény legyen. A csomagomban ezenkívül mindig van bicska és gáz spray, helyszíntől függetlenül, de a mostani utunk során helyet kapott a kemping felszerelés is, mivel a hegyekben magunknak kellett főznünk, de alapból próbáltuk minimalizálni a csomagunkat.

És a tisztálkodást hogyan oldottátok meg?

Patakokban. Nem volt olyan nap, hogy ne fürödtünk volna. Mondjuk nem azt mondom, hogy elmennék így egy állásinterjúra, de nem volt elviselhetetlen.

És a szállást?

19 éjszakából csak négyet töltöttünk sátorban, a többit azt valamilyen szálláson sikerült megoldanunk, ami nem rossz arány. Persze a szállás sem jelentett összkomfortot, de legalább volt zuhanyzásra lehetőség.

Mi volt a legextrémebb hely, ahol meghúztátok magatokat éjszakára?

Az most volt, a Pamírban a sivatag közepén sátorban, illetve a szabad ég alatt, ahol 100 km-es körzetben senki nem lakott, csend volt, csak mi és a csillagok. A Pamírt egyébként úgy kell elképzelni, hogy vannak olyan hat-hétezer méteres hegyek, amiknek havas a teteje, de a többi része sivatagból áll. De aludtunk már Norvégiában a Fjordok partján; illetve Izraelben a tengerparton egy pokrócon és luxuslakásban egyaránt.

Milyen ételkülönlegességeket , illetve nemzeti italokat próbáltatok ki?

thomas_the_traveller Pamir lunch
#food #lunch #tajikistan #pilav #tasty

Rengeteg egzotikus ételt kipróbáltunk már.

Az evés az nekünk nagyon fontos, szoktunk is viccelődni, hogy mennyit fogunk fogyni az utazások alatt, de ez eddig még egyszer sem történt meg, mert szerencsére olyan országokba jutottunk el, amik viszonylag olcsóbbak voltak, főleg az étkezés terén.

Kirgizisztánba, Tádzsikisztánba is megkóstoltunk minden helyi specialitást, amit csak lehetett. Például ettünk *besbermak*-ot , ami tipikus kirgiz étel, ez tulajdonképpen olyan mint a makaróni tészta, csak a hús bányából vagy lóból készül. Megkóstoltuk, egynek jó volt, de azért nem enném meg mégegyszer. A többi étel viszont nagyon ízlett, azt mondanám , hogy a török és orosz konyha találkozása. Ettünk még *lagman-t*, ami olyan mint a gulyás, csak spagetti tésztával, nagyon finom, *manty-t*, ami tésztába csavart hús, illetve egy szintén törökös jellegű rizses húst kóstoltunk meg zöldségekkel.

Említetted , hogy közép-ázsiai utatok során találoztatok magyarokkal is, akik nem mint turisták látogattak el oda.

Van egy nagyon jó közösségi oldal, ami a külföldön élő vagy dolgozó nemzetközi embereket gyűjti össze, itt találtunk egy magyar férfit, aki egyébként jogász, és Kirgizisztánba él már két és fél éve. Egy uniós projekt kapcsán azon dolgozik, hogy a kirgizisztáni igazságszolgáltatás demokratizálódjon, egy szintén uniós csapattal együtt. Érdekes , mert már több ilyen projektben vett részt korábban Üzbegisztánban, Koszovóban és Boszniában is. Nagyon élvezi. Mesélte, hogy az említett országokban nem tudják megérteni a demokratikus jogállamon alapuló törvényeket. Ezekben a területeken nagyon lehet érezni még ma is, hogy a Szovjetunió részei voltak, hiszen a szocializmus halványan, de még mindig él. Talán Kirgizisztán a legfelvilágosultabb és legjobban „nyugatra” hajazó közép-ázsiai ország. Járt Üzbegisztánba, ahol figyelték a tevékenységüket, illetve folyamatosan lehallgatták őket, nem kaptak szabadkezet, Kirgizisztánban viszont már nem ütköztek ilyen falakba, itt nyugodtabban lehet élni.

Jó volt hallani, hogy egy ott élő és dolgozó szakember ilyen pozitívan beszél az országról.

Egy-egy utazást követően mennyire nehéz visszarázódní a normál, itthoni életedbe, hiszen ilyenkor valahol kiszakadsz a saját kultúrkörödből.

Ez egy nagyon jó kérdés. Én személy szerint igyekszem úgy alakítani az életem, hogy szürke hétköznapiak ne legyenek benne. Például három napot töltöttem itthon az utazást követően, majd indultam is tovább Berlinbe, egy állásinterjúra, hazafelé pedig megálltam Prágába kicsit szétnézni. Szeptembertől Berlinben folytatom tovább az életet. Viszont érdekes, azok a dolgok, amiket egyébként hétköznapiak tekintünk, egy- egy utazást követően felértékelődnek, gondolok itt a közlekedési eszközökre, a magyar városokra, infrastruktúrára, hiszen a Pamír-hegység vidékén több ezer méter magasan jártunk, volt, hogy négy napig nem találoztunk senkivel a hegyekben, és 150 km-re volt a legközelebbi lakott település. Viszont ezt a települést sem úgy kell elképzelni mint egy borsodi falvat, hanem az egész két házból állt, ahova még áram és víz sincs bevezetve. Ezekben a pillanatokban érzi az ember, hogy nagyon messze van az otthonától. Például egy zuhanykabin vagy egy hűtő kapcsán rájössz, mennyire nem természetes dolgok és szinte luxusnak számítanak a világ sok helyén.

Mit ad számodra egy utazás? Mennyiben változtatott a látásmódodon, az életfelfogásodon?

Rengeteget jelent, sokkal nyitottabb és elfogadóbb lettem másokkal szemben. Tulajdonképpen, ha egyszer olyan ember leszek, akinek sokat ér a szava, kötelezővé tenném a tanulás mellett az utazást is a fiatalok számára, mert ez a két dolog, amivel az embernek nyitottá válik a gondolkodásmódja. Nagyon sokat jelent az, hogy kimozdulunk a saját közegünkből, és meglássuk azt, hogy a világ hogyan működik. Látjuk, hogy a világ más tájain is élnek emberek, ugyanúgy előre szeretnének haladni, illetve jobban élni, és tanulnak, dolgoznak érte. A világ ezen pontjain az embereknek ugyanaz a céljuk mint nekünk, fejlődni, csak épp más esélyekkel indulnak.

Azért nem tesznek naivvá a látottak, hiszen muszáj a helyzeteket objektívan értékelni. Úgy válik a gondolkodásunk nyitottabbá, hogy ha megtanuljuk mérlegelni a helyzeteket.

Az utazásaidról blogot, illetve most már vlogot is vezetsz az egyik közösségi csatornán, mesélnél erről egy kicsit?

Öt éve volt az első utazásunk, akkor Szlovénia-Horvátország útvonalon haladtunk biciklivel, rá egy évre pedig Norvégiába látogattunk el, majd következett a Balkán autóstoppal. Az ismeretségi körünkből annyian jelezték, hogy többet szeretnének hallani, illetve olvasni a kalandjainkról, hogy tavaly nyáron időszerűnek éreztünk elindítani egy utazós blogot, ahol bővebben is beszámolunk az élményeinkről. Nem akartam a privát oldalamat megterhelni a képeimmel, ezért hoztam létre a közösségi oldalon ezt a felületet, ami egy opció, ha valaki kíváncsi, mi is történt velünk, bekapcsolódhat. Egyébként Orodán Tamással csináljuk az oldalt közösen, ahol igyekszünk bemutatni a világot a saját élményeinken keresztül, illetve tanácsokat is adni a jövőben odautazók vagy odautazni kívánók számára, valamint olyan aktuális társadalmi, gazdasági kérdésekben véleményt formálni, amikkel az utazások során felvetődnek bennünk.

Tulajdonképpen az a célja az egésznek, hogy közelebb hozzuk az emberekhez a világot, és bebizonyítsuk, hogy fiatalon, egyetemistaként sem lehetetlen elindulni, ezzel is inspirálni őket, arra, hogy merjenek utazni.

Van egy Youtube csatornánk is, ahova rövid útinaplókat töltünk fel, illetve Törökországról van egy átfogóbb bemutató videó, mivel egy szemesztert az isztanbuli egyetemen tanultam. Instagramon is jelen vagyunk Thomas_the_traveller néven, ahova igyekszünk minél érdekesebb képeket posztolni.

Egyfajta küldetéstudat van bennetek?

Pontosan. Nagyon sok jó utazó blog, illetve vlog van Magyarországon, sokkal exotikusabb helyekre jutnak el mint mi, de ami nekünk előnyünk, hogy még nagyon fiatalok, 22 évesek vagyunk, és így sokkal jobban tudnak velünk azonosulni, hogy „nézd, ő is egyetemista, neki sincs annyi pénze, és mégis meg tudják csinálni”. Pont ezt a korosztályt szeretnénk megfogni, a hozzánk hasonló fiatalokat, inspirálni őket arra, hogy nem lehetetlen nekivágni a nagyvilágnak.

Mit tanácsolsz azoknak, akik akarnak, tervezik, de valamiért nem mernek belevágni egy útnak, vagy úgy érzik, nem tudnak?

Az első nagyon fontos dolog egy megbízható útitárs keresése. Nekem ebben szerencsém van Tamással, hiszen kisiskolás korunk óta barátok vagyunk. Az első biciklitúránk, ami csak 10 km-re volt a várostól is együtt történt, és most a komolyabb, hosszabb utakat is együtt tesszük meg.

Nagyon sokat számít, hogy legyen valaki, akivel az élményt meg tudjuk osztani. Sokan csinálják a szólóban való utazást, én is kipróbáltam, nem rossz, de jobb egy társsal. A helyeket, és az élményeket

az emberek teszik széppé. Lehetne órákig beszélni arról, milyen szép egy hegy, de senkit nem érdekel annyira, mintha egy jó sztorit mesélsz, amit egy társaddal élsz át.

A következő szerintem, hogy egyfajta tudatosságot vigyünk az egészbe. Nyilván anyagilag is fel kell készülni, valamilyen szinten lelkiileg, és ha van fizika része, például egy bicikli túra vagy egy komolyabb gyalogtúra, arra pedig mindenképpen a testünket edzeni. Egy olyan célként kell lebegnie a szemünk előtt, amiért megéri egész évben keményen dolgozni, tanulni, spórolni.

Pároknál pedig az utazás élménye egyfajta összetartó erőként működhet, később ugye ilyen a gyerek, de így fiatalként az utazás jelentheti ezt a kötelet, erre nagyon jó példa az öcsém, Marci, aki a barátjánál a Kanári-szigetekre utazott, ahonnan egy erősebb párként tértek vissza.

Említetted a lelkileg való felkészülést, nálad ez mit takar?

Leginkább nálam ez úgy történik, hogy a számítógépen háttérnek beállítok egy olyan helyszínről készült fényképet, ahová éppen az utazást tervezem, és amikor a való életben eljutok arra a pontra, nagy élmény jelent megpillantani. Ilyenkor szoktam készíteni egy képet, és összehasonlítom azzal, ami a háttérképem volt, tehát az utazás előtt három hónappal egy más által készített fotó a háttérképem, majd három hónapig az, amit magam készítettem helyről.

Hogy érzed, hol tartottál, hol vagy most és merre tartasz?

Az utóbbi két évem nagyon sűrű volt, körülbelül 20 országban jártam ezidő alatt, persze az élményeket nem mennyiségben mérem, de ezt szeretném fenntartani, mármint hogy minél több országot járhassek be. Még most fiatal vagyok, mindenféle komolyabb karrier és család nélkül. A célom, hogy a saját határaitam feszegessem, még nincsenek jelen ezek a korlátok, ezért igyekszem kihasználni életem ezen időszakát.

Tudjátok már a következő úticélotokat? Említetted, hogy Berlinben kezdesz új életet, ez szab valamilyen gátat számodra vagy tovább folytatod ezt az életstílust?

Ez most egy teljesen más fajta kihívás, amikor valaki nem két-három hétre megy egy idegen országba, hanem odaköltözik. Ilyenkor más a szempont. Utazásnál az elsődleges a hely érdekessége, exotikuma, ha viszont valahol élünk, az első dolog, ami érdekel minket, hogy hol van a legjobb közért, vagy hol a posta mint az, hogy mi a legkülönlegesebb része a városnak. Fontos, hogy megtaláljuk a saját helyünket egy idegen országba. Nekem Berlin lesz ez az új kihívás, de van tervbe még egy kolumbiai út, ami szintén egy hosszabb távú dolog lenne, négy-öt hónapos tanulmánnyal összekötött út. Ezenkívül nagy utazást közösen Tamással nem terveztünk, még a nyáron szerzett élményeinkből táplálkozunk egyelőre, de ha ezek már kezdenek apadni, újabbak után nézünk. Dél-kelet Ázsia, Indonézia, Thaiföld, Laosz, Vietnám régóta a célunk, és lassan időszerű oda eljutni.

Köszönöm az élménybeszámolót, remélem, a továbbiakban is beszámolsz nekünk tapasztalataidról a világ körül!

Ha érdekelnek Tamásék további kalandjai, nyomon követhetitek Thomas the Traveller (<https://www.facebook.com/ThomastheTraveller/?ref=ts&fref=ts>) néven a Facebookon, Instagramon, illetve Youtubon.

Bihari Bernadett Luca